

UTRECHTSCH PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT, Zaterdag 9 Februarij.

Evenmin als de opening van het Britsche Parlement belangrijke opleverde, evenmin bieden dit tot dus verre de zittingen van het Fransche Wetg. Ligchaam. eergister heeft men er de verkiezing van den *Pamard*, maire van Avignon, goedgekeurd. Mettegenstaande de ernstige inneming van den afgevaardigde is bewezen, waardoor die keuze is doorgevoerd, en tevens is uiteengezet met name door den afgevaardigde *Picard*, hoe weinig vereerend het was een medgezel op de banken der wetg. vergadering, die op zoo losse gronden zich lid der Fransche Kamer belangrijker kwestie in behandeling genomen: de konversiewet, welke aanneming men als kan stellen. De konn. stelt voor, den termijn der inwisseling op 20 dagen te bekorten. — Men verwacht, dat de minister zal voorstaan, aan de ambtenaren volmagt te geven voor de geldsommen, welke konversie benodigd, bij de kantoren van het *Credit foncier* te mogen beschikken.

Gewigtiger worden thans de beraadslagingen, die in den Oostenrijkschen rijksraad te gemoet komen, waar de nieuwe plannen ter sprake zullen komen, door den minister *v. Plener* aangeboden dekking van het jaarlijksch te kort.

Onder Weenen zal men daaromtrent bijzonderheden vinden. Door verhooging van belasting op zout, en zegel, hoopt de min. 32 miljoen gulden te bekomen, terwijl hij verzekerde, dat de uitgaven in de eerste 3 maanden reeds 15 miljoen minder zouden zijn dan de raming. Als Oostenrijk door eene andere stelling tegenover Italië slechts voort kan gaan met het verminderen der uitgaven voor oorlog en marine, ware er spoedig aanmerkelijke verbetering in den staat der financiën te brengen. In de gewapende vrede is echter het grootste kwaad gelegen, dat Oostenrijk en Italië beiden ondermijnt, dat in geheel Europa schatten improductief doet te loor gaan!

Opmerkelijk zijn de pogingen door Rusland bevestigd, om zijn geschokt krediet op te heffen. De openbaarmaking van het budget is reeds een groote stap voorwaarts; maar met cijfers, die zonder controle worden medegedeeld, is de financier niet voldoende gewaarborgd voor de gelden, die hij eener staatsregering toevertrouwt. Eene openbare behandeling der begrooting zal van lieverlede ook te Petersburg meer en meer behoefte blijken. En dat de Czaar de eischen van den tijd en de behoeften van zijn volk kent, begrijpt, en ook waar 't kan wil vervullen, toonen alle maatregelen door hem in den laatsten tijd genomen of voorbereid. Nu weder wordt de marine vermindert met 6000 man; eene nieuwe bezuiniging.

De sinds gisteren ontvangen telegrafische *depeches* laten wij hieronder volgen:

Madrid, Vrijdag. Het schip *Fontenoy*, met troepen naar Mexiko, is te Cadix binnen, tot herstel van averij. — Bij de afgevaardigden duren de debatten voort over het met Marokko gesloten traktaat.

Madrid, Vrijdag. De heer *Martines Rosas* ligt op het uiterste. De heer *Mon* is per telegraaf naar hier ontboden, om zich met het presidentschap der Kortes te belasten.

Het goevernement heeft de kwestie betreffende de amortisable schuld in overweging genomen.

Parijs, Vrijdag. Men leest in den *Constitutionnel*: „De Engelsche dagbladen spreken van eene leening die ten bedrage van 4 miljoen pst., door het Fransche goevernement met Engelsche bankiershuizen zou gesloten zijn. Deze berichten zijn onjuist.”

In de zitting van de wetgevende vergadering heeft de heer *Damiron* het bekende konversie-plan aangevallen en als eene immoraliteit voorgesteld. Ook door den heer *Königswarter* werd het bestreden, terwijl het daarentegen door den heer *Barthelemy* verdedigd werd.

Petersburg, heden, Zaterdag.

Volgens de *Noordpost* zijn vijf miljoen aangeworven voor voorschotten aan hen die minder dan 21 jaargen bezaten.

Volgens het *Journ. de St. Pétr.* zijn 6000 marinewaldaten met verlof naar huis gezonden.

— Z. M. heeft vergunning verleend tot het aanstellen en dragen der versierselen van kommandeur 2. kl. der Guelphen-orde van Hannover aan den heer

mr. *C. le Clercq*, referend. bij het depart. van buit. zaken; en respectievelijk van konn. 1. en 2. van die orde, aan de heeren *H. A. Verniers van der Loeff*, hoofdadmin., en *W. A. Ribbe*, refer., beide bij het dep. van financ., van Z. M. den koning van Hannover.

— Bij koninklijk besluit is het kantoor van den Bommel en Stad aan 't Haringvliet opgeheven; is den Bommel ingelijfd bij Oude-Tonge, waarvan is afgescheiden Nieuwe-Tonge en Herkingen, en zijn benoemd tot ontv. van de dir. belast. en akz. te Oude-Tonge *Z. T. de Jong van Arkel*, thans te Bommel, te Stad aan 't Haringvliet *H. J. Goetzee*; te Nieuwe-Tonge bij Sommelsdijk *P. Bouwens* en te Herkingen, bij Dirksland, *K. van Valkenburg van der Kieke*.

— De heer *J. C. Eijssell*, chef van de afdeling waterstaat aan het Ministerie van binnenlandsche zaken, heeft zijn ontslag uit die betrekking gevraagd. *N. Rott. Ct.*

*— Wij hebben het oordeel over het nieuwe ministerie van verschillende onzer bladen medegedeeld. Wij laten ook dat van de *Noord Brab. Ct.* volgen, 't geen zeer de aandacht verdient:

„Het zal de vraag zijn of door de optreding van dit ministerie het algemeen belang al dan niet gebaat, of de Grondwet, door de thans bovengrijpende partij in het leven geroepen, eindelijk geheel en al eene waarheid worden, of een stuk papier blijven zal, met hetwelk men ten gunste van partij-genooten of geestverwanten naar welgevallen opspringen kan? Intusschen, al de nieuwe ministers zijn onkatholiek; het is alsof het Protestantismus de groene tafel en de ministeriële banken in pacht genomen heeft. Wacht! de tijdelijke Minister van de Roomsche-Katholieke Eeredienst is Katholiek.

„Nu ja! het zou daarenboven toch wel eene bittere bespotting geweest zijn, voor deze betrekking een onkatholiek op te zoeken. O! hoe schoon ware nu de gelegenheid geweest, aan eene verouderde maar toch geneesbare grief, welke zoo menigmaal voor de voeten geworpen is, te gemoet te komen, en een verfoeienswaardig monopolie aan 'echte vrijzinnigheid op te offeren! Deze is verwaarloosd: het Protestantisme is zoo niet de *jure* dan toch de *facto* heerschende godsdienst gebleven, het Katholicismus heeft nieuwe stof tot ontevredenheid opgedaan. Welk gevolg zal deze beschikking op al de raderen van het Staatsbestuur uitwerken? Dat de lagere bewindsmannen het voorbeeld, van boven gegeven, gelijk van ouds getrouw zullen navolgen; dat de troetelkinderen andermaal op den voorgrond geplaatst, stiefkinderen wederom achteruit zullen worden geschoven; in een woord, dat Nederland op nieuw door eenige protestantsche familiën zal geregeerd worden, die elkander den bal zullen weten toe te kaatsen. Er is nog meer: de benoeming van den heer *Olivier* tot minister en wel tot min. van justitie heeft onze bekommerning nog aanmerkelijk bezwaard. De liberale mr. *N. Olivier*, de medeigenaar van de zoo hatelijke als inkonstitutioneel *Arnh. Ct.*, minister van justitie: welk eene stof tot nadenken! Van de *hatelijke* courant, zeggen wij, die zich niet ontziet laster en spot tegen de Kath. uit te stooten, en er eene eer in stelt, deze laag- en gemeenheden in het aangezicht te werpen. Deze dingen schrijven wij niet om het ministerie. *Thorbecke*, dat evenwel genoeg zal te kampen hebben, te bemoeijelijken, maar om het op anomalien aandachtig te maken, welke tot dusverre als een kanker aan ons aller levensadem geknaagd hebben, en den dood meer en meer nabij doen komen. Wil men ons dan met het geliefde axioma antwoorden: *Wacht op onze daden!* Wij leggen den vinger op den mond, zwijgen en begroeten den uitroep als eene betuiging, dat er toch dan eenmaal een einde aan onze vernedering komen zal. Wij zullen zien!”

— De *Arn. Ct.* schrijft naar aanleiding van de stuivers *Daily Telegraph*, die reeds een debiet van 60 à 70,000 exempl. in Engeland heeft, die op eene pers worden gedrukt, die, expres voor het blad gemaakt bijna f 100,000 kostte, en de gemakkelijheid waarmede daardoor kennis onder het volk wordt verspreid:

„In Nederland is het woord vrij, mits het belasting betaale. Het is vergund te schrijven wat men

denkt, maar het geschrevene is zoo duur, door de cijns, welken de schatkist er eerst van heft, dat het groote publiek, het publiek dat de meeste behoefte aan het geschrevene heeft, het nooit onder de oogen krijgt. „Gedachten,” zegt men wel eens, „zijn tol-vrij.” Maar in Nederland zijn zij niet zegelvrij. In een klein land en met een klein publiek als het onze, waar juist de goedkope dagbladpers de grootste en algemeenste diensten zou kunnen bewijzen, behoort de zegel-belasting op de bladen in al hare vormen het eerst te verdwijnen. Zelfs de stomme welsprekendheid der gapende schatkist en der dreigende te-korten kan hier niet als argument toegelaten worden. Vermeerder de kennis en gij vermeerderd de welvaart; vermeerder de welvaart en gij vermeerderd de opbrengst der belastingen.”

— Door de kiesvereniging *Orde* te Rotterdam zijn tot kandidaten voor de Tweede Kamer in de plaats der in het ministerie getreden heeren *Betz* en *Olivier* gesteld de heeren *Franssen v. d. Putte* en *Blom*. De eerste verklaarde in de vereniging, dat hij liberaal is in Nederland en Indië, daarbij echter lettende op verschil van toestanden.

Bij hervorming voor Indië moest volgens hem er op gelet worden:

„1. Dat men wake voor het rustig en voortdurend bezit van die koloniën, niet alleen uit materieel belang, maar omdat het slechte Europeesch bestuur nog beter is dan het beste inlandsche.

„2. Dat men het verschil van toestand, van landaard, godsdienst, zeden, gebruiken, begrippen van bezit niet uit het oog verlieze en niet vergete den invloed, dien een tropische zon uitoefent op 6° breedte.

„3. Dat men elken maatregel dien men neemt, eerst en vooraf toetse aan de belangen van de schatkist. Indië brengt veel op, maar kan bij eene goed geleid wordende ontwikkeling meer produceren, zonder de lasten der bevolking te verzwaren.

„4. Dat men bij de zorgen voor de moeder ook vooral niet vergete de behoeften en regtmatige eischen van het zich op grooten afstand bevindende kind.”

De heer *Loudon* had verzocht ditmaal niet in aanmerking te komen.

Te Deventer noemt men als kandidaten in plaats van den heer *Thorbecke* mr. *v. Loghem*, regter, mr. *Dumbar*, burgemeester, gen. *Knoop* en den oud-minister *Loudon*. De heer *Dumbar* heeft echter ook kans tot lid van gedep. te worden benoemd, en dit zou hij wellicht verkiezen, meent men.

— De Staats-Courant van gister bevat het derde verslag van de commissie voor de staats-spoorwegen opgemaakt ingevolge art. 16 der instructie, vastgesteld bij beschikking van den minister van binnenlandsche zaken, van 26 Sept. 1860, no. 140, 5. afd.

O. a. blijkt daarin omtrent den weg Utrecht-Kuilenburg, dat de hoogte van den brug te Kuilenburg zal geregeld worden naar die te Keulen, in verband met den hoogwaterstand te Arnhem, 12,91 el + AP., waarbij de scheepvaart verboden is. De onderkant van de brug te Keulen ligt 8,79 el of 28 voet boven den bedoelden hoogsten waterstand. De hoogte voor den onderkant te Kuilenburg is genomen op 16 el + AP., waardoor de stoomvaart onbelemmerd is, maar een aantal schepen op de Lek even als te Keulen de masten moeten kunnen strijken.

Om alle schepen onder de brug te kunnen doen doorgaan was ondoenlijk. — Door Ged. Staten van Utrecht en Gelderland zijn tegen de door de commissie voorgestelde rigting van den weg geene bezwaren gerezen en zijn mitsdien de heeren *v. Niekerken*, grondeigenaar en *Formijne*, kand. not. onder goedk. des ministers gemagtigd tot het sluiten der overeenkomsten enz. voor den aankoop der eigendommen, die voor de spoorweg-sektie benodigd zijn.

— De 1. luit. der artillerie *W. Beijerinck* is van den Helder als kommandant van het detachement vesting-artillerie overgeplaatst naar 's Hage.

— Uit Harderwijk schrijft men ons: Van de verschillende korpsen des legers hier te lande, zijn weder een aantal manschappen op hun verlangen overgeplaatst geworden bij het O. I. leger, met toekenning van de gratifikatie van f 120, — voor infanteristen en f 150, — voor de kavalieristen en artilleristen.

— De kapt. luit. ter zee de *Ruyter de Wildt* is met 1 Mei eervol onthoven van zijne betrekking van kwijpadjemeester te Hellevoet, en voorloopig non-aktief, in zijne plaats komt de kapt.-luit. ter zee *Kroef*; ook de onderkwijpadjemeester de luit. ter zee *1. kl. Gaaimans* treedt te Hellevoet eervol af.

— Ofschoon een honderdtal werklieden van de werf van Vlissingen is verplaatst, is dit nog geen begin van uitvoering tot opheffing der werf, zegt het *Dagbl.*; men behoefde elders kundige werklieden, vooral te Willemsoord, en te Vlissingen was het getal te uitgebreid. Te Amsterdam werd in 1843 het getal werklieden reeds verminderd en de werf bestaat daar nog.

— Uit het verslag der ver. tot bevord. van den bloei der kweekschool voor zeevaart te Leiden blijkt o. a. dat van den eersten Jan. 1856 tot den laatsten Dec. 1861 zich ter toelating hebben aangegeven 575 jongelingen, waarvan 156 zijn afgekeurd, terwijl 53 om bijzondere redenen de school hebben verlaten. Van de overige zijn ter koopvaardij geplaatst 22, en 342 in dienst getreden. Met 10 kweekelingen en 12 oud-kweekelingen is het jaar 1862 begonnen.

*— Op Woensdag den 5. dezer viel aan een onzer zeer geachte stadgenooten, een zeldzaam voorrecht te beurt. De heer *J. J. van Leeuwen*, prokureur bij het hoog-militair- en provinciaal-geregtshof en de arrondissements-regtbank alhier, onlangs op daartoe aan *Z. M.* den koning gedaan verzoek als zoodanig eervol ontslagen, legde, na eene halve eeuw daarin werkzaam te zijn geweest, die betrekking neder.

Na 50 jaren met bekwaamheid, voorbeeldeloozen ijver, takt en humaniteit, als prokureur, ook voornamelijk in zaken van het rijk en van deze stad te zijn opgetreden, en, na niet alleen voor het hoog-militair-geregtshof gratis — maar ook veelal voor krankzinnigen en werzen — geheel belangeloos zijn ministerie verleend te hebben, gevoelde de achtingswaardige grijsaard op 76-jarigen ouderdom behoefte aan rust.

Die welverdiende rust mogt de jubilaris, naar het scheen, niet intreden, alvorens hij de bewijzen had ontvangen, dat hij zich in zijne ambtsbetrekking de achting en toegenegenheid van hen, die hem daarin werkzaam zagen, had weten te verwerven, en dat hij in andere betrekkingen de sympathie zijner medeburgers genoot. Reeds eenige dagen te voren had de Deken der Amsterdamsche orde van advocaten, *mr. Brugmans*, bij zijne laatste pleitzaak met den jubilaris, in het openbaar met korte maar kernachtige en hartelijke woorden van hem afscheid genomen. Op den dag van Woensdag werd hem op eene plegtige wijze, namens de gezamenlijke regterlijke kollegiën te Utrecht, onder welke hij zoo vele jaren met eere zijne betrekking had bekleed, door eene uit de respektieve voorzitters en ambtenaren van het Openbaar Ministerie bestaande commissie in sierlijke en hartelijke bewoordingen van den president van 't hof *hr. mr. de Jong v. Beek en Donk*, als sprekend en duurzaam aandenken, eene prachtige marmeren pendule met bronzen statuette en toepasselijk inschrift uitgereikt. Van wege de gezamenlijke advocaten en prokureurs, met wie hij gedurende eene halve eeuw als medestander of tegenpartij herhaaldelijk had mogen arbeiden, vervoegde zich almede eene commissie tot den jubilaris, die hem, uit aller naam, onder warme hartelijke bewoordingen bij monde van den deken der orde *mr. Broers* een prachtig bewerkten zilveren inktkoker, prijkkende met het beeld van *Themis* op een rots in zee (een keurig werk uit de fabriek van den heer *v. Kempen*), even als eerstgemeld geschenk, met toepasselijk inschrift, aanbod, als een blijvend aandenken en bewijs van vriendschap. De heer *Broers* wees er o. a. op, hoe zijne vrienden en inzonderheid de Balie en zijne ambtgenooten deelden in het feest van den dag, omdat de heer *van Leeuwen* zich ieders achting en liefde had waardig gemaakt, door den ijver, de voorkomendheid en welwillendheid, waarmee hij altoos de zaken had behandeld, zoodat hij — een niet gewone lofspraak — niet alleen zijne klanten, maar zelfs zijne tegenpartij voor zich innam en het onaangename, dat veelal aan de vervulling van zijne plichten voor anderen verbonden was, wist weg te nemen door heusche deelneming, en waar dat mogelijk was door tegemoetkoming en hulp in hunnen toestand.

Eene commissie uit het Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, *Z. E.* de Kommissaris des konings *mr. v. Doorn*, een toevloed van ambtenaren en medeburgers van allerlei rang en stand, wier achting en toegenegenheid hij zich waardig gemaakt, en eene talrijke vriendenkring, kwamen den jubilaris bezoeken en hem van lang genot van eene zoo welverdiende rust afscheid nemen.

Portier, ambtenaren als de geachte grijsaard, die door naauwgezette pligtsbetrachting, kunde, eerlijkheid en braafheid, zulke bewijzen van achting en onderscheiding mogen ontvangen, strekken de regering tot steun, der regtzaal ter eere, en hoe door eene juiste opvatting van de pligten, die opgelegd, ieder in zijnen kring, hoe eigenaardig en belangrijk zijn ambt ook moge zijn, nuttig en werkzaam kan zijn tot heil van den Staat, dat zijner medeburgers.

— Den 10. dezer zal te Rotterdam aan boord van de Ridderkerk, gezagv. *Freelink*, embarkeeren de 2. luit.-kwart. *Roehij*, ten einde met dien bodem naar Java te vertrekken.

— Te Brielle is de burgemeester *v. d. Brandeler* met 84 st. tot lid van den raad gekozen; zijn tegenstander de heer *Vlaming* bekwaam 70 st.

— Door den heer *Ferron* te Wijk is aan het bestuur te Ysselstein eene aanvraag gedaan tot concessie voor het oprigten eener gasfabriek.

*— Morgen ochtend zal de predikbeurt in de Wale-kerk worden vervuld door den heer *Réville*, pred. te Rotterdam; Woensdag avond ten half 6 ure treedt in de Domkerk voor de gemeente op, de heer *S. H. Koorders*, pred. te Maarssen.

— Men verneemt, dat de uitkeeringen van het weduwenfonds, onder directie van de heeren *te Winkel c. s.* te Amsterdam, thans reeds tot 60% gedaald zijn, heigeen voor velen eene gevoelige vermindering is en gewis niet uitlokt om als leden tot dit waarborggenootschap toe te treden. *Arnh. Ct.*

— Den 6. dezer vervoegde zich een persoon, die tot eene maand gevangenisstraf veroordeeld was aan het parket van den officier van justitie te Zwolle, om te verzoeken of hij die straf niet kon ondergaan *alleen des nachts*, omdat zijne bezigheden hem niet toelieten zich gedurende den dag van huis te begeven.

— Het hof in *Z.-Holland* heeft den 18jarigen *J. Verschoor*, arbeider te Zuid Beijerland, wegens brandstichting tot 10 jaar tuchthuisstraf veroordeeld. — Wegens een brand bij den herbergier te Kapelle is een geregtelijk onderzoek ingesteld. — Te Belden is eene vrouw in hechtenis genomen, beschuldigd van brandstichting; gelukkig waren de vlammen spoedig gebluscht.

— De agent van politie *Joostema*, te Arnhem, voor eenige maanden eene dame bij haar gescheiden man brengende, die nalatig was gebleven in de betaling der jaarlijksche tegemoetkoming, was den man, die zich niet 't huis gaf, in zijn tuin gevolgd, en met hem later naar het bureau van politie gegaan, waar men langen tijd op den kommissaris had gewacht. De regtbank had den agent wegens eene daad van willekeur tot 6 weken gevangenisstraf veroordeeld. Het hof heeft dit vonnis vernietigd en den ambtenaar finaal vrijgesproken, die wellicht te ijverig, maar te goeder trouw gehandeld had.

— In den morgen van den 5. dezer dreef te Andelst, twee uren beneden Nijmegen, een geheel naakt lijk aan van het vrouwelijk geslacht, reeds in zoodanigen staat van ontbinding, dat het geheel onkenbaar was. Na de lijkschouwing is het in den loop van dien dag ter aarde besteld.

— Met blijdschap merkt men op, dat de aard-appelen, wier kwaliteit in het vorige jaar zoo bijzonder slecht is uitgevallen, gaandeweg in de kelders van hoedanigheid verbeteren. Eene geruststelling voor allen, die van wege de duurte der levensmiddelen met bezorgdheid het voorjaar te gemoet zagen, daar er nog een groote voorraad aardappelen voorhanden is. *N. Dagbl.*

— Voor de ongelukkige betrekkingen der Hartleymijnwerkers zijn ook hier te lande eenige honderden guldens bijeengebragt. Er is nu reeds voor giften bedankt.

— Na ongesteldheid van enkele dagen is de ook hier ter stede geachte orkestdirecteur van het Rotterdamsche opera-personeel *Scraup* aldaar overleden. De heer *Beijer* heeft voor'shands zijne taak op zich genomen.

— Te Leiden zal in plaats van de Borstelbrug eene vaste ijzeren brug worden gelegd van 7 el breedte.

— Tot voortbrenging van de 378 miljoen centenaars guano, die men bij de ontdekking dier stof op de Chincha eilanden aantrof, waren ongeveer 2200 null. centenaars visch noodig, die door de vogels verslonden en verteerd moesten worden. Uit deze omstandigheid kan men zich eenigermate een denkbeeld vormen van den ouderdom van deze guanobedding. Eene guanobank aan de Rio Loa levert eene meer bepaalde aanwijzing van een zeer hoogen ouderdom. De guanobank lag op een rotsbodem en was bedekt met eene uiluviaal-laag van 3 meters dikte. Op deze laag was eene tweede bank geplaatst, die met zand overdekt was. *Sloop.*

— Als middel tegen dulle hondsbeet noemt men uitwassching van de wond met warme azijn en daarna ingieten van eenige droppels mineraal zoutzuur, dat het aanwezige gif oplost.

TEXEL, 7 Februarij. Binnen Souverain, kapt. *Hiltjesen*, van Batavia.

Uitgezeld Jonge Eduard, kapt. *Sikkens*, naar Suriname.

WATERHOOGTE.

Arnhem 7 Feb. 5.95 El + AP. 12.90. Gew. 5 d.

Rynhoogte te Keulen 7 Feb. 23 v. 2 d.

Sedert gister ochtend is het water 2 v. 1/2 d. gevallen.

De waterstand hoopt men, dat weldra meer geruststellend zal worden. Vooreerst is er, bij daling te Keulen, nog was hier te lande. Enkele dijkbesturen zijn naar hunne posten.

In het belang der buitengewone rivier-korrespondentie, zijn tijdelijke telegraaf-kantoren geopend te Vreeswijk, Sleeuwijk en Lent.

Het dijkleger van den Lekdijk-benedendams is betrokken. *Per telegraaf* meldt men, dat het water te Keulen *heden* morgen 9 uur stond 20 voet 7 1/2 duim; te Arnhem *heden* ten 8 1/2 uur 96, val 1 dm.; te Vreeswijk gister middag 6 uur 90, was 2 1/2 *heden* morgen 8 1/2 85 was 13 dm.; te Gorkum gister morgen 8 uur Merwede 148 was 5, Linge 283 boven A. P. was 10; *heden* 8 ure Merwede 150 val 2, Linge 293 boven A. P. was 10 dm.

Uit Schalkwijk meldt men van *heden* morgen 9 uur.

*Nadat het water den geheelen nacht stil heeft gestaan, is er *heden* morgen tusschen 6 en 9 ure 2 duim val. — Waterhoogte 0.76 El ond. n. p.

Uit Schoonhoven meldt men, dat men door bemaling het gewone peil nog in de polders heeft kunnen houden. Daar het water 3.45 el teekende waren door de waterschapsbesturen maatregelen van voorzorg genomen.

Uit Nijmegen schrijft men ons dd. 6 Febr. Nadat het water tot gister middag voortdurend gewassen is, kwam het gister tot staan. De overtoeg heeft steeds plaats met een zeilboot, afvarende van de oude haven. Ook de vaart der booten gaat geregeld door, maar de gewone aanlegplaatsen zijn allen getuindeerd.

Te Keulen zijn een aantal straten onder water ter gezet en ook de zoologische tuin is gedeeltelijk overstroomd.

De *Staats-Ct.* deelt mede, dat de waterhoogte gister was: Aan den Boven-Rijn te Keulen 43.80 el boven A.P., gev. in 24 uren 0.64 el. Aan de Waal bij Hulthuizen 1.17 el onder n.p., gev. 0.02 el; bij Tiel 1.41 el onder n.p., gev. 0.03 el; bij Bommel 0.97 onder n.p., gev. 0.05 el. Aan den Neder-Rijn bij Pannerden 1.43 el onder n.p., gev. 0.01 el; bij Arnhem 0.91 el onder n.p., gev. 0.01 el; bij Grebbe 0.80 el onder n.p., gev. 0.20 el; bij Culemborg 0.74 el onder n.p., gev. 0.29 el; bij Vreeswijk 0.98 el onder n.p., gev. 0.47 el. Aan de Geldersche IJssel, bij Zutphen 0.17 el onder n.p., gev. 0.27 el; bij Deventer 0.81 el onder n.p., gev. 0.36 el; bij Katervoor 1.90 el onder n.p., gev. 0.46 el; bij Kampen 1.71 el onder n.p., gev. 0.13 el. Aan de Boven-Maas, bij Maastricht 45.00 el boven A.P., gev. 0.15 el; bij Roermond 18.70 boven A.P., gev. 0.27 el; bij 's Bosch 5.56 el boven A.P., gev. 0.09 el. Aan de Merwede bij Gorinchem 1.48 el onder n.p., gev. 0.05 el. Te Lobith werkt de overlaat met 1.94 el.

Opvoering van Donizetti's 'LIEBESTRANK', Mendelssohn's 'LORELEY' en C. M. von Weber's 'EURYANTHE'.

door het Hoogduitsche operagezelschap uit Rotterdam.

Kontrasteerde *Donizetti's* werk sterk met de daaropvolgende schoone romantische finale van *Mendelssohn's* onafgewerkte opera, en met *von Weber's* prachtige, kolossale *Euryanthe*, in derzelver karakter, stijl en gehalte. — niet minder in de uitvoering. Wij hebben het meermalen herhaald, dat de Hoogduitsche operisten in vertaalde Italiaansche opera's minder goed dan in oorspronkelijke Hoogduitsche op hunne plaats zijn; dan dit is vooral in de Komische het geval, wat op nieuw bij de opvoering der *Liebestrank* ten duidelijkste gebleken is. De daarin wonende humor, dat eigendommelijk poetiserende Italiaansche komische element, kunnen alleen de Italianen in hunne taal in *summa grade* terug geven, terwijl zonder dat de opvoering tot geen gewenschten uitslag leidt. Niet alleen moeten de artisten in hunne rollen, maar ook de koren, het orkest en de geheele mise en scène daartoe medewerken; en van dat alles werd bij de vertolking van *Donizetti's* opera te veel gemist. Doch eere, wien eere toekomt. *Mej. Geisthardt*, (*Adina*) die uitstekende koleratuur-zangeres, wij zouden haast zeggen *di primo cartello*, brilleerde in hare rol, en mocht daarvoor dan ook in toezichtingen, *bis* en revokatie de goedkeuring van het publiek verwerven, terwijl de heer *Abiger* als *Dulcamara* — alhoewel niet uitmuntende zoo als *Baculus* in der *Wildschütz* — dan toch ook hier wel op zijne plaats was, zoo als de heer *Brassin* (*Belcore*), die dit nog beter zou geweest zijn, indien hij zich in zijne soldateske aktie wat lesser had bewogen. Van den heer *Arnarius* (*Nemorino*) valt niet meer te zeggen dan dat hij voor die rol geenszins berekend is. En jammer genoeg, daar van de schoone voor dragt zijner liefelijke, aangrijpige partij de goede reussite der opera niet weinig afhangt. Trouwens, wat kan men van een tweeden tenor in die rol verwachten, als hij geene kwaliteiten van een eerste en zelfs uitmuntende tenor bezit? Laten we moge de opera-directie in het vervolg daarop bedacht zijn, zulke opera's, welke in haar geheel niet naar eisch kunnen bezet worden, liever hier niet op te voeren. Immers met het *desint vires iam est laudanda voluntas* kan het publiek zich niet tevreden stellen. Gelukkig

werd reeds dienselfden avond een kleine pleister op de wond gelegd, en de finale der *Loreley*, ondanks wij mevr. Doria in de titelrol niet mochten optreden, en mej. Frey die partij vervullen moest, in haar geheel zeer goed uitgevoerd. Het was een kort, maar rijk genot, die interessante en effectvolle scène, dat klein meesterstuk des onsterflijken toondichters, te zien en te hooren al ontbrak er nog wat aan de voorstelling door *Loreley*. Wie beurt het niet met ons, dat Mendelssohn zijn romantisch werk niet heeft kunnen voleindigen, daar dit fragment genoegzaam te gissen is, wat uit deze schoone opera hij der wereld zou hebben nagelaten.

En nu de voorstelling der zoo prachtige en gebalkeerde opera *Euryanthe*, waarin Weber den traditionellen vorm grootendeels heeft vaarwel gezegd en meer in de voetstappen van Gluck gewaden is. Zij was boven allen lof verneven en heeft den zwakken avond van den 29. Januarij geheel doen vergeten. Maar ook welk een onderscheid en in muziek en in uitvoering! Allen met begrip van koren en orkest, waren voor hunne opgave opgewassen en begeesterd. Aan de mise en scène was buitengewoon veel zorg besteed en men luisterde het niet ontbreken. Hoe schoon het ensemble was, hoe mevr. *Zademak Doria* (*Euryanthe*) als doorknede zangeresse uitblonk, diemaal volstrekt niet als aktrice, de heeren *Dalle Aste* (*Lysart*), *Grimminger* (*Adolar*), *Brassin* (*de Koning*), mej. *Frey* (*Beitha*), elk naar zijn kracht hunne rollen in alle opzichten allervoortreffelijkst vervulden, en daverend werden toegejuicht, was er ook eene kunstenaar, par excellence, ééne ware priesteresse in de dramatische kunst, mej. *Günther*, die het karakter en de handelingen van *Eglantine* tot in de kleinste trekken met kracht en grootheid darstellende, boven allen schitterde, en een zoo onbeschrijfelijk diepen indruk op het zeer talrijk publiek te weeg bragt, dat zij dikwijls met een oververdoovend handgeklap werd begroet en veroorloofd, zooals dit ook den hoofdpersonen zelfs na het vallen van het gordijn ten deel viel. Wij kunnen om de beperkte plaats niet verder in bijzonderheden treden, om aan te wijzen, waarin mevr. *Doria* als zangeres, de heer *Dalle Aste* als zanger hebben uitgemunt, waarin mej. *Günther* als tragedienne en als zangeres het toppunt van haar kunstvermogen heeft ten toon gespreid. De toeschouwers van dien avond zullen het zich als van zelf in hunne gedachten terug roepen en er nog van genieten voor velen die de kunst lief hebben en het schoone in de kunst weten te schatten, zal de laatste in hooge mate wel geslaagde voorstelling der *Euryanthe* welmin als die der *Fidelio* niet ligtelijk uit het geheugen worden uitgewischt.

Na zoo veel schoons, staat ons op nieuw veel te wachten, wanneer de *Zauberflöte* die beroemde echt Duitse opera van Mozart op Maandag den 10. e. k. zal worden opgevoerd, en daarin de dames *Geisthardt* (koningin der nacht), *Günther* (*Pamina*), *Frey* (*Papagena*), de Hll. *Dalle Aste* (*Sarastro*), *Zelmann* (*Tamino*), *Abiger* (*Papageno*), zullen optreden.

WENEN, 5 Februarij.

De min. van financ. heeft in het Lagerhuis de hoop te kennen gegeven, dat weldra eene overeenkomst met de bank zou tot stand komen. Ook gescheiden van dien was echter de regering op het verschaffen van middelen van inkomsten bedacht. O. a. zou zij den prijs van het zout, het zegelregt en de belasting op de beetwortelsuiker verhoogen, en tegeeven 32 millioen zou opleveren.

De schikking met de Bank zou volgens de *Presse* hierop neerkomen: verlenging van het oktrooi tot 1890; teruggave aan den staat der bij de Bank tot waarborg gedeponeerde loten van 1860; regeling langs konstitutionnelen weg der hervatting van de betaling in specie; controle op de Bank door eene commissie uit den Rijksraad; opvoering der cirkulerende biljetten tot driemaal het fonds der Bank, d. i. 330 millioen; dekking voor de helft van het meerdere, dat, tot 440 millioen, in omloop gebragt moet worden, door een reserve-kapitaal; bij meerdere uitgifte, reserve van een gelijk bedrag in specie; bevoegdheid der Bank, haren biljetten gedwongen koers te geven.

In den jongsten ministerraad is de som, door de regering ten behoeve der inzendingen naar de wettentoonstellingen beschikbaar te stellen, op 300,000 gulden bepaald.

Uit alle deelen des rijks worden berichten ontvangen over de overstromingen, veroorzaakt door een uren aanhoudenden regen, die de sneeuw op de bergen heeft doen smelten.

Twee zusters van de orde van het arme kind *Luis* worden vervolgd wegens mishandeling der hare zorg toevertrouwde kinderen. De pleitdooien in dit proces duren reeds acht dagen. De beschuldigten zijn van inspanning ziek geworden.

BERLIJN, 6 Februarij.

De minister van binnenlandsche zaken heeft aan de Kamer een ontwerp van wet betreffende de gemeentelijke organisatie aangeboden.

De onderscheidene fraktiën der Kamer onderhandelen over een voorstel in zake de Duitse kwestie.

In de fraktie *Grahaus* hebben vele leden zich ingekomen verklaard met een voorstel, strekkende

om aan de regering te verzoeken, een wetsontwerp in te dienen op het verplicht burgerlijk huwelijk.

De *Volks Ztg.*, het wetsontwerp op de ministeriële verantwoordelijkheid kritiserende, zegt, dat het Huis der Heeren waarschijnlijk het door beide Huisen voor het in staat van beschuldiging stellen van ministers te nemen besluit nog onderworpen zal willen hebben aan het veto van den koning. Het blad zegt, dat men er dan nog maar bij moest opnemen, dat den betrokken ministers zelve vergunning zal moeten gevraagd worden, en komen er dan nog een paar amendementen bij, als: dat de straf slechts eene geldboete zal kunnen zijn en deze uit de schatkist zal betaald worden, dan is alles weer zoo goed als de reaktionairen het wenschen kunnen.

De aartsbisschop van Gnesen en Posen heeft aan den president v. *Bonin* een brief gerigt, waarvan de regering dadelijk aan de arrondissements-kommissaris en een afschrift gezonden heeft. Dat schrijven behelst eene uitnodiging aan de geestelijken, geen deel te nemen aan demonstratiën of politieke vergaderingen in de open lucht, die niet vooraf door de politie zijn veroorloofd. De aartsbisschop heeft den geestelijken ook aangeschreven, allen, die tot hunne kerspelen behooren, alles te verbieden, wat met de aan de overheden verschuldigde gehoorzaamheid strijdig mogt zijn.

Het officieel dagblad van Saksen Koburg berigt, dat de hertog tegen h. t. eind dezer maand eene reis naar Midden-Afrika zal ondernemen. Hij zal vergezeld zijn van onderscheidene geleerden, daar het doel der reis zich bepaalt tot wetenschappelijke nasporingen. De hertogin zal voor een gedeelte de reis meemaken.

De keurvorst van Kassel moet nog steeds het bed houden, ten gevolge van eene verstuiking van het voetgewricht en andere verwondingen, vooral aan het hoofd. Het schijnt dat hij den kamerdienaar, die de onwillekeurige oorzaak van zijn val is, wil doen teregtstaan; althans hij raadpleegt dagelijks met de kroonjuristen.

Uit Hannover verneemt men, dat de Eerste Kamer haar besluit heeft gehandhaafd, strekkende om te verklaren, dat de afkondiging bij eenvoudige ordonnantie van een nieuw militair strafwetboek in strijd is met de konstitutie. De koninklijke kommissaris heeft in de Tweede Kamer gezegd, dat in dit besluit geheel iets anders lag dan wat men er in kon zien, overeenkomstig het beginsel van *Talleyrand*, dat de mensch de spraak heeft ontvangen om zijne gedachten te verbergen, en dat het besluit dus een masker was, dat hij niet wilde opligten, omdat het gelaat dat er door bedekt werd, geenszins aangenaam kon wezen voor het gezigt. De Eerste Kamer heeft besloten, der regering van dit incident kennis te geven, en te eischen, dat voor die bevestiging voltoeying gegeven worde. De minister van financiën heeft hierbij voor gestemd: zijn ambtgenoot van justitie verliet de zaal vóór de stemming.

Het Hannoversch budget van 19 à 20 millioen sluit met een te kort van 173006 thlr. voor het eerste en van 65000 thlr. voor het tweede jaar der begrootingsperiode.

Volgens de *Köln. Ztg.* telt het Oostenrijksch officieren-korps, 16000 man sterk, ongeveer 1600 niet genaturaliseerde vreemdelingen in zijn midden.

Een Hamburgsch blad zegt, dat graaf *Rechberg* zich aldus heeft uitgelaten: »Liever nog tien Italië's verliezen, dan onze positie in Duitschland opgeven.»

LONDEN, 6 Februarij.

De heer *Bright* heeft op het jaarlijksch gastmaal van de kamer van koopk. te Birmingham over de Amerik. zaken o. a. gezegd, dat Engeland op zee eene waarde had van 1000 millioen gulden, zoodat het altijd veel meer schade bij een zeeoorlog zou lijden dan veroorzaken. De Spr. betoogde verder, dat de der Unie getrouwe gebleven Staten nog meer bevolking tellen dan de geheele Unie in 1850, dat de N. Amerik. zoo maar uit louter plezier te willen beledigen eene dwaasheid ware, en dat een oorlog, om katoen te bekomen, het grootste jammer van allen zou wezen; de regering moest dan liever steun verleenen. Bovenal moest Engeland aan vermindering der uitgaven en aan 't beginsel der non-interventie getrouwe blijven.

Met het oog op dit laatste zal de regering over de Mexikaansche expeditie nog menig hard woord moeten hooren, van wege de radikale partij. De pers toont er zich reeds verbolgen over, dat Engeland en Frankrijk het bigottische, slavenhandelende en vrijbuitende Spanje in zijne roofzuchtige plannen ter zijde staan.

Daar de lord mayor alhier f 120,000 heeft ontvangen voor de betrekkingen der Hartley-mijnwerkers, is voor verdere giften dank gezegd.

Bij 't vertrek van de *Nashville* heeft de kaptein door den loods zijne groeten laten doen aan de *Tuscarora*, met de boodschap, dat als het Noordel. schip geen 16½ knoop per uur kon afleggen, het zich de moeite kon sparen jagt op hem te maken.

Sir *Paxton* wil het kleine Tentoonstellings-gebouw, dat men nevens het groote wil oprigten, binnen 3 maanden gereed hebben; de bekwaame architect zal daarbij van eene nieuwe methode uitgaan.

De Tower te Londen zal tijdens de groote tentoonstelling voor de bezoekers in zijn geheel te zien zijn. De kapel van *Hendrik VII.*, die eeuwen lang voor het publiek gesloten bleef, zal onder anderen geopend worden.

PARIS, 6 Februarij.

Gister avond heeft het tweede bal ter Tuilleries plaats gehad. De keizer en keizerin hebben zich tegen middernacht verwijderd.

Prins *Napoleon* had wegens ongesteldheid den pauselijken gezant kard. *Chigi* niet kunnen ontvangen, maar ging des avonds naar den schouwburg. De keizer heeft dit wat al te grof gevonden, en den prins dit onder 't oog gebragt, zoodat hij thans den nuntius nog zal ontvangen — als hij hersteld is. De kardinaal komt niet in den schouwburg, en weet dus niet, wie daar komt! Ook op een ander punt was de kardinaal niet gelukkig. Bij het feest te zijner eere door de keizerin gegeven, was door H. M. bevolen, dat alle dames hooge japonnen zouden dragen. De kardinaal dit vernemende liet H. M. melden, dat hij aan wereldschen tooi gewoon was, en men zich dus niet behoefde te hinderen. Tot spijt van den prelaat en zijn gevolg verschenen de dames toch in hooge japonnen!

Tusschen graaf de *Morny* en graaf *Walowski* zijn moeilijkheden ontstaan, omdat de laatste den heer *Carvalho* niet tot directeur de opéra comique heeft willen benoemen, ofschoon deze voor gemeenschappelijke rekening met den eerste de zaken dier opéra had willen drijven.

De Zwitsersche gezant heeft aan den minister van buitenl. zaken eene nota ter hand gesteld, in antwoord op eene van ons kabinet, waarin beweerd werd, dat geene schennis van het Zwitsersche gebied had plaats gehad, en dat, op grond van de rapporten der Fransche overheid. De Zwitsersche nota dringt aan op het tegendeel, en wel op grond van de konklusien der Zwitsersche kommissarissen.

Binnen kort zal alhier verschijnen een memorandum van de Fransche bisschoppen over de bedreigingen van Piemont tegen den heiligen stoel.

Men verneemt ook, dat eenige bisschoppen eene cirkulaire hebben opgemaakt betreffende eenige punten aan het koncilie, in Mei te Rome te houden, in overweging te geven, en o. a. ook betreffende revolutie, vrijheid, democratie en het wereldlijk gezag van den paus. Het is wel nog niet bekend, wat op het koncilie zal behandeld worden, maar waarschijnlijk zal men er toch wel iets meer doen dan martelaren heilig verklaren.

De lagere geestelijkheid is grootendeels zeer verlangend naar eene verzoening tusschen de revolutie en de kerk. Op hare jaarlijksche vergaderingen is dit denkbeeld besproken en heeft het zelfs aanleiding gegeven tot demonstratiën, die de bisschoppen hebben genoopt de vergaderingen te verbieden.

De *Académie française* heeft zonder resultaat dertien malen gestemd om een opvolger te geven aan haar gewezen lid *Scribe*. De verkiezing is nu twee maanden uitgesteld.

Berigten uit Rome melden weder, dat de paus lijdende is, zoo zelfs, dat hij niet zou voorzitten bij de plegtigheid eener uitdeeling van waskaarsen.

De heer *Martial Bouleille*, te Aix, die onlangs twee Engelsche matrozen, wien hij was toegevoegd, verdedigde, zoo dat beiden van den hun ten laste gelegden moord werden vrijgesproken, waarvoor hij weigerde van den Eng. konsul honorarium aan te nemen, ontving dezer dagen vijf prachtige boekdeelen, rijk gebonden en versierd met het wapen van koningin *Victoria*, met het opschrift: »De Engelsche regering, aan den heer *Martial Bouleille*, advocaat te Aix, tot erkenning van het talent, den ijver en de belangeloosheid, waarmede hij hare onderdanen heeft verdedigd.» De vijf deelen bevatten de Engelsche wetten.

Gedurende de maand Januarij zijn van de hier uitkomende bladen dagelijks verschenen:

53,330 ex. van de *Siecle*, 28,000 ex. der *Patrie*, 20,500 ex. van de *Const.*, 20,200 ex. der *Opin. Nat.*, 20,000 ex. der *Presse*, 10,000 ex. der *Débats*, 8,600 ex. der *Union*, 8,360 ex. van de *Monde*, 6,600 ex. van de *Pays*, 6,300 ex. der *Temps*, 5,600 ex. der *Gaz. de France*, 3,200 ex. van de *Ami de la Rép.*

Volgens eene officiele opgave, medegedeeld door den *Moniteur*, telt het vergroote Parijs thans 36,713 gezinnen, die onderstand van het stedelijk armbestuur ontvangen, en bestaan die gezinnen te zamen uit 90,287 personen, dat is, omgeslagen over de geheele bevolking der stad, 1 behoeftige op 18,47 inwoners. Bij de vorige telling der bevolking, in 1856, had 1 arme op 16,59 inwoners; in 1791 1 op 5,05; in 1802 1 op 5,99; in 1813 1 op 5,69; in 1818 1 op 8,08; in 1832 1 op 11,17; in 1836 1 op 12,30; in 1841 1 op 13,71; in 1847 1 op 13,93; in 1853 1 op 15,65. Het blad leidt hieruit de gevolgtrekking af, dat de armoede te Parijs sedert de eerste revolutie gestadig is afgenomen.

De Engelsche troonrede is in 25 minuten herwaarts overgeslemd.

De heer *Slidell* is hier aangekomen.

— 7 Febr. Rente op tijd 5 pCt. 71.40; Oost.-Fr. Spw. 512; Sp. 5 pCt. 48½, 2 pCt. —.

Spelersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.